

עיונים והערות פרשת ויקרא תשפ"ה

מאת מורינו הרב חיים דוב הלוי קעללער זצ"ל

הפטרות פ' ויקרא

ואיך נעשה האדם עובד אמיתי שלא נעשה יגע מעבודת ה' – ע"י שמכיר את גודל טובתם של מצוות ושכרם, שאז מוצא עצמו מלא עושר ואושר רוחני ומכיר איך שהטיבו הבורא בהטבה נצחית גדולה מאד וזה ממלאו שמחה והתלהבות בעבודת ה'.

ויש להתבונן על גודל שכר המצוות מדברי רש"י בפרשה אצל אשם תלוי (ה, ז), שכתב וז"ל (בשם תורת כהנים): רבי יוסי אומר אם נפשך לידע מתן שכרן של צדיקים, צא ולמד מאדם הראשון, שלא נצטוה אלא על מצות לא תעשה, ועבר עליה, ראה כמה מיתות נקנסו עליו ולדורותיו, וכי איזו מדה מרובה, של טובה או של פורענות, הוי אומר מדה טובה, אם מדת פורענות המעוטה ראה כמה מיתות נקנסו לו ולדורותיו, מדה טובה המרובה, היושב לו מן הפגולין והנותרות והמתענה ביום הכיפורים, על אחת כמה וכמה שיזכה לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות.

ועוד שם: ר' עקיבא אומר הרי הוא אומר (פ' שופטים יז, ו) על פי ב' עדים או ג' עדים וגו', אם מתקיימת העדות בשנים למה פרט לך הכתוב בג', אלא להביא שלישי להחמיר עליו ולעשות דינו כיוצא באלו לענין עונש והזמה, אם כך ענש הכתוב לנטפל לעוברי עבירה כעוברי עבירה, על אחת כמה וכמה שישלם שכר טוב לנטפל לעושי מצוה כעושי מצוה.

ועוד שם: ר' אלעזר בן עזריא אומר (פ' כי תצא כד, יט) כי תקצר קצירך בשדך ושכחת עומר בשדה, הרי הוא אומר למען יברכך וגו', קבע הכתוב ברכה למי שבאת על ידו מצוה בלא ידע, אמור מעתה היתה סלע צרורה בכנפיו, ונפלה הימנו, ומצאה העני ונתפרנס בה, הרי הקב"ה קובע לו ברכה, עכ"ל.

ולהלן בפסוקי ההפטרות מבטיחנו ה' מפי נביאו שאכן לבסוף נקיים אנו תכליתנו כעם ה', והוא שכתוב (מד, ג) כי אצק מים על צמא ונוזלים על יבשה אצק רוחי על זרעך וברכתי על צאצאך – ויה"ר שיקויים זה בנו בב"א.

עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו (ישעיה מג, כא).

כפי פשוטו הוא תפקידו של ישראל, לספר תהלותיו ולהרבות כבוד שמים בכל העולם. אבל גם יש בו הבטחה על עתידות, שסוף סוף יספרו תהלות ה' לכל העולם.

אבל הנביא ממשיך ומתאונן (פס' כב) ולא אתי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל – שמלבד שלא קיימתם תכליתכם לספר תהלותי לשאר הבריות, אלא אפי' לקרוא אותי לא קראתם, לא התפללתם אלי ולא הודיתם אלי על כל הטובות שהטבתי לכם.

והפסוק מסיים – ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל. וידוע מה שביאר המגיד מדובנו דרך משל, לאחד שבא למלון והראו לו שחדרו למעלה איזה קומות ואמרו לו שהפועל הסבל יעלה את המזודה שלו אל חדרו. ומגיע האורח אל חדרו ושוהה וממתין על המזודה, ולאחר איזה המשך זמן שומע איך שהסבל עולה על המדרגות והוא עיף ויגע מכובד המזודה, וכשמכניסו לחדרו אומר לו האורח: בטח אצלי שטעית והעלית לי המזודה של אדם אחר, כי כבר מכירני שהיית מייגע עצמך יותר מדאי מכובד המזודה, אבל את שלי היה מזודה קל מאד ולא היית מייגע עצמך עליה.

והנמשל הוא שאם הא' יגע הוא – ער איז פארמאטערט – מעבודת ה', סימן הוא שאינו עובד את ה', שעבודת ה' אינו מייגע את האדם, כי הוא דוגמת מזודה קלה, אינו אלא משמח את האדם ולא מייגעו, ואם "יגעת בי ישראל" סימן הוא בודאי ש"ולא אותי קראת יעקב".

ואין זה לומר שעבודת ה' אינו טעון עבודה ועמילות, אלא לומר שאינו נעשה "יגעת בי", והיינו דוגמת בחורים הרוקדים בחתונה בכל כחם להרבה שעות, בודאי נעשים עייפים בגוף אבל לא נעשו יגעים וכעובדים בכבידות, אלא הרקידה ושמחת החתונה מלהיבה אותם וגורמת להם הרבה שמחה וצהלה. וכך העובד את ה' כראוי העבודה גורמת לו שמחת החיים, לא עייפות ויגיעה.